

Quæ Pisis fuerant Augusti tempore missæ
Ad quoscunque tenet latos Provincia fines.
His inerat clarus cum consule Guido Dodone,
Ordine Levita, trivii ratione peritus,
Illius ut patriæ traherent ad prælia gentem.
Æthera carpebat solito molimine Phœbus,
Et splendor Solis nondum tenuaverat umbras,
Cum data signa sonant iussos motura recessus.
Iusserat Antistes ponto dare verbera classem,
Et transire rates properatis cursibus illuc,
Barchinon excelsis ubi fulget in æra muris.
Iussa probant omnes, nec inerti scandere passu
Naves incipiunt, quos non sua vota retardant.
Sed velut examen per apertas advolat auras,
Quando cupit patriam mutare, locumque do-
mumque;

Sic Pisana manus rapidis Aquilonibus usa,
Remige quamceleri dicta properabat ad urbem.
Solis ab occasu modicum porrectus ad æquor,
Defessas solito qui frangit, & accipit undas,
Mons Judæus, ibi plana divisus ab urbe,
Non ventis puppes calidifve tuetur ab Austris,
Hujus ab Hispana facie ratis appulit omnis.
Ut terras fubeunt Latine, reliquæque carinæ,
Litus ad usque tuas agmen navale tenebat
Lubricaris aquas. Ripe cecidisse feruntur,
Tanta premebat eas magnæ violentia classis.
Hic ubi mutavit lites concordia pace,
Adveniunt Sancti celeberrima festa Mathæi.
Tota nocte sonant tunc tintinnabula cuncta,
Vota vovent omnes, precibus votisque Tonantem
Solicitant, cujusque colunt solemnia Sanctum,
Candelas tunc quique suas in cuspide ponunt,
Aut ubi lux clarè populo videatur ab omni.
Tertia lux aderat, cum planum possidet æquor
Ventus, quem Boream nequeas Eurumque notare,
His medius fuerat, tundunt sua pectora nautæ,
Totque dies vacuos cum noctibus ire queruntur,

Ergo die medio sublimis in æthere Titan
De medio cursu terras spectabat, & undas,
Cum Catelanensi de litore classis abibat.
Quos fremitus præbere solent stridentibus alis
Thraciæ volucres resonantes cantibus altis,
Agmine cum facto repetunt alias regiones;
Non alios Pisana manus clamore sequente
Exagitando suos, & candida vela parando,
Solvendoque rates, summis cum vocibus edit
Quatuor insignes tunc præcessere carinæ.
Signiferi Francardus erant, Rectorque Pyrenes,
Ordine consequitur renovato cætera classis.
Lux abiit, nox atra subit, qua denique lapsa
Vel media, vel plus media, contraria retro
Flamina vela dabant, qua causa præviis heros
Ad Tramaricis sua flexit carbasa litus.
Inde Terogonam petit, ac deserta lodi.
Hic Zephyrus perfringit aquas, & fluctuat
Auster;

Pervia sed Zephyro plus sunt sinuantia saxa:
Partibus unda tribus circumdat pontica rupem,
Arbustis tegitur brevibus quæ spectat ad Eurum
Planities, altæ rupis de parte levata.
Regis in hac Caroli dicuntur castra fuisse,
Dum duro quondam certamine stravit Æberos.
Hic hyemes Franci tolerasse feruntur, & æstus,
Quando præstanti ceperunt robore terram.
Post lapsæ noctis spatium, lucisque sequentis
Tempore consumptæ, qui primus adhæsit in illis
Conscia signa dedit, vigiles quos gesserat ignes,
Ne foret incertus locus hic, dubiufve carinis.
Hic postquam cunctis fuerat lux reddita terris,
Et latices hausere, viri, conscendere pontum
Incipiunt, vitreas velis remisque procellas
Mota secat classis, jam terra relicta videri

A Non clarè poterat cum montibus abdita celsis.
Cum & labentē die subiere crepuscula noctis,
A recto cursu non recta retorserat aura
Vela. Laborantes turbantur in æquore nautæ,
Et se conclamant invitos ire Dianam.

Interea noctis tenebris aurora remotis
Clara refulgebat, cum turbida nubila venti
Ducere cœperunt ab ea qua labitur hora
Publica lux mundi; mox flectere vela Salodon
Plangentes satagunt, tantus vehit impetus ipsos.
Huc simul ac venere rates jam nocte propinqua
Profluere viri latices haurire recentes.
Ecce Moabitæ pedibus vectantur equinis,
Ut solet à nervo dimissa venire sagitta,
Quando suum Parthus sinuat violentius arcum.

B Qui captos pariter capientes fluminis undas
Ad proprios longo duxerunt calle penates,
Sed timor Alphæ gentis de nexibus ipsos
Eripuit, rigidos qui concutiebat Æberos.
Ergo per eventum, quoniam malè contigit illis,
Iussio fit reliquis, ne progrediantur inermes.
Dumque moram faciunt, vacuisque vagantur in agris
Agmina, murmur erat. Lucenses denique turbæ
Dum Pelagus tolerare minis, fluctusque valerent,
Et nimium vellent sociis famulantibus uti,
Unaquaque die populum replere querela,
Ugo Pisanus venerabilis Archifacerdos
Cum dextra pariter tunc ardua protulit hora,
Qui tali populis sermone silentibus inquit:

Sola Dei bonitas, qui cuncta gubernat habetque;
C Pisanos cives tantos animavit ad actus,
Expertique suos nullos, ad bella vocabant.
Nullus ad ista fuit toleranda venire coactus,
Sponte petebatis nobis, gratisque dabamus
Quæstas nobis, non vilia munera, naves,
Et ratibus vecti focii veniendo fuistis.

Dicite Lucenses, si quis vos fortè coëgit,
Quippe nec inviti voluistis ad ista venire,
Unde nec invitos quisquam retinere valebit.
Pisanos solos discedere nempe vetamus.
Non aliis prohibentur equi, non victus & arma;
Accipiant ea quando volunt, sanique recedant,
Securosque petant ductores, hi que dabuntur
Cum quibus Italicos poterunt pertingere fines.
Et memoratus herus post talia dicta resedit.

D Taliter incœpit Guido supra memoratus:
Cum Deus in cunctis præponi debeat actis,
Nec pietas, nec amor pietatis habetur in ullo,
Qui pro mundano tantum contendit honore.
Certet honor mundi, certet sapientia, quænam
In mundi rebus Domini simulavit amorem,
Prætulit atque deus perituros semper honores,
Unde Dei nostras cernendo potentia mentes,
Contra quem vatum toto fuit agmine murmur,
Hunc dignum vobis largitur temporis usum.
Hebræis populis murmur fuit instar ad hujus,
Quando repletas memorabant carnibus ollas,
Et condita simul, dilectæque grataque multum
Fercula, Niliacis quibus utebantur in horis.

Nam cuperent sævi potiùs juga ferre tyranni,
E Servilique magis sub conditione manere,
Quam prohibere gulæ vitium dapibusve carerent.
Ille vetus populus residet sub pectore vestro,
Illius & mores, animosque, viasque tenetis.

Vulnere de tanto qui gestit habere salutem
Poeniteat voluisse malum properanter iniquum.
Desipuit, quicumque fuit, ceciditque retrorsum;
Magnum nempe scelus nostro commisit in ævo.
Quod teneamus eum quisquæ fortasse queretur,
Præter Pisanos quicumque recedere querit,
Quando libebit eat, sua tollere non prohibetur,
Nulla recedenti sanè violentia fiet.
Ad patrios igitur cum venerit ille penates,
Et

grauus d. d. B

sur

o

r. 12 B

L h

et

d

[16.]

L mof

r. 8!

der

99%

J. L. un. ab. d. d. B

r. 5

der

on

shi

r. 12 B

hisq

qu

J. L. v

[16.]

y

(con. d. d.)

r. 9

n

r. 13 B

L mof

et von anderen